

ZELIŠČA IN NJIHOVI IZVLEČKI – PO KRIVICI ZANEMARJENI POMOČNIKI SKRBNIKOV ŽIVALI

Narava najbolje ve, kako urediti zdravstvene težave nas samih, pa tudi naših štirinožcev, vendar ji nimamo časa prisluhniti

Skoraj vsakdanji prizori, ki smo jim priča na naših sprehodih z najboljšim prijateljem na drugem koncu povodca, pričajo, da tudi pes, ki ga vodi instinkt, prepozna zdravilno moč rastlin in jo s pridom uporablja. Že leta 1985 objavljena ameriška študija je dokazala samozdravljenje živali z uporabo naravnih snovi. Veda, ki proučuje to področje, se imenuje **zoofarmakognozija**. Beseda je sestavljena iz pomenov besed zoo (živalski), pharmaco (zdravilo) in gnosis (veda). Znanstveniki so opazovali nekatere živalske vrste, ki uživajo tako rekoč neužitne snovi, tudi strupene rastline, ilovico, oglje, insekte...za preventivo in zdravljenje pa tudi, da bi se znebili okužbe s paraziti ali zastrupitve. Ena od študij je potekala v afriškem deževnem gozdu in zajela šimpanze, ki so ob želodčnih težavah sesali liste aspilije. Še več, dlje časa so jih prežvekovali, nato pa s spačenim obrazom pogoltnili. Raziskovalci so dognali, da listi rastline vsebujejo thiarubrin, naravni antibiotik, ki odpravlja črevesne zajedavce, glive in retrovire. Sesalci seveda niso edini: papige na primer z enakim namenom jedo kaolin. Zelo pogosto v primerjavi s človekom žival izbira bolj modro in predvsem bližje naravi. V hrepenenju po boljšem in novejšem človek zanemarja sadove narave v zameno za kemične mešanice, proizvedene v tovarnah. Zdravila so seveda pomembno orodje, vendar še daleč ne edino. Rastline so nedvomno nežnejše v svojem delovanju in na dolgi rok prav gotovo velikokrat bolj učinkovite. So tudi neverjetno prilagodljive in imajo množico oblik, v katerih se pojavljajo kot zdravilo. Neizpodbitno pa je dejstvo, da se, ko jih uporabljamo za zdravljenje in izboljšanje počutja, vračamo k celoviti naravi, s katero so povezane. Zdravilna zelišča so proizvod narave, najbolj podoben sintetičnim zdravilom, in so načeloma varnejša za uporabo od slednjih. Njihove aktivne sestavine namreč lahko povzročijo biokemične spremembe v telesu. Zdravilna učinkovina deluje kot del celotne rastline, ta pa ima moč uravnoveženja svojega učinka in njeni deli delujejo v sozvočju.

Veterinarji, ki uporabljajo pri svojem delu zdravilna zelišča, jih delijo na tri skupine:

- prehranska zelišča
- zdravilna zelišča
- strupena zelišča

Najbolj zahtevno delo je prav gotovo določitev količine zdravilnih zelišč, saj se uporabniki največkrat držijo mnenja, da je malo dobro, malo več pa je boljše. Doziranje je odvisno tudi od resnosti zdravstvenega stanja živali. Izkušeni praktiki zeliščne medicine opogumljajo uporabnike in opozarjajo, naj zelišča ne pomenijo nadomestila za zdravila, pač pa je največja umetnost, kako jih umestiti v celotno sliko zdravljenja. Ne bodo namreč nujno vplivala na simptome, cilj celostne medicine je namreč poiskati vzroke bolezni, vplivati nanje in vzpodbuditi telo k samozdravljenju.

Zelišča so po večini varna za uporabo, vendar kljub temu zahtevajo spoštljiv odnos in trezno presojo. Vedno se je potrebno prepričati o stranskih učinkih zelišča, morebitni toksičnosti in nenazadnje, ali je varno za uporabo pri živalih. Veliko pripravkov iz zelišč namreč nikdar ni bilo preverjeno na živalih, njihova oznaka »naravno« pa še ne pomeni, da je tudi varno. Zelo pomembna je tudi izbira proizvajalca in njegova priporočila o kvaliteti izdelave. Standardi naj bi bili enaki kot pri izdelavi zeliščnih pripravkov za humano uporabo. Nekateri avtorji priporočajo uporabo kombinacije večih različnih zelišč namesto uporabe posameznih, kar olajša izbiro in poveča učinek. Nedvomno najboljša izbira pa so posebej za živali pripravljene zeliščni pripravki.

Ajurveda je najstarejši medicinski sistem, ki sega v čas pred Kristusom. Več kot 5000 let uporabe ga uvršča med zanesljive sisteme preventive in zdravljenja. Na slovensko tržišče prihaja kolekcija zeliščnih proizvodov HIMALAYA HEALTH CARE, narejenih po tradicionalnih ayurvedskih receptih in namenjenih pretežno psom, nekatere tudi mačkam. Uspešno se uporabljajo za izboljšanje počutja, v podporo veterinarskemu zdravljenju in kot pripomoček pri tegobah, ki jih pri svojih kosmatincih lahko obvladujemo sami. Vse navedene indikacije za uporabo pripravkov so podprte z objavljenimi študijami in podatki.

ERINA – EP (puder): deluje kot deodorant, učinkuje na zunanje zajedavce (bolhe, uši in klope), deluje tudi na okolico, preprečuje praskanje, deluje kot repelent, močno učinkuje na glive in bakterije, izboljšuje higieno kože

ERINA – EP (šampon): protiparazitski šampon, čisti celotno dlako in preprečuje praskanje, deluje kot repelent, močno učinkuje na glive in bakterije, izboljšuje higieno kože

ERINA PLUS (gel): čistilo za dlako z regeneratorjem, izboljšuje higieno dlake, deluje proti prhljaju, ima protibakterijski učinek, odpravlja moteč telesni vonj, preprečuje srbež, deluje na povzročitelje gnojnega vnetja kože, pomaga pri vzdrževanju svetleče in zdrave dlake

DIGYTON (kapljice): stimulator prebave, deluje proti napenjanju, vzpodbuja izločanje prebavnih sokov, izboljšuje delovanje žlez in organov, odpravlja krče, izboljšuje apetit, prebavo in presnovo hrane, preprečuje težave pri nenadni spremembi hrane

REGURIN (tekočina): antioksidant, krepi vitalne organe, izboljšuje psihično stanje; kot dodatek prehrani se uporablja pri psih v dobi rasti, pri aktivnih psih in starih živalih; preprečuje učinke stresa, pospešuje obnovo celic, izboljšuje splošno počutje in telesno pripravljenost

LIV. 52 Vet (kapljice, tekočina): uspešnica pri zaščiti jeter, prirejena za uporabo v veterini; ščiti jetra pred strupi, stranskimi učinki zdravil in kemikalijami, pospešuje obnovo jeter, obnavlja zgradbo in njihovo funkcijo, izboljšuje sintezo proteinov, izboljšuje in ohranja apetit, ugodno vpliva na rast in težo, uporablja se pri poškodbi in boleznih jeter, kot podporna terapija pri zastrupitvah in po operacijah

IMMUNOL (tekočina): imunski modulator, ki krepi funkcijo imunskega sistema, preventiva pri cepljenjih, izboljšuje učinkovitost protimikrobnih zdravil pri kožnih, očesnih, ušesnih in drugih ponavljajočih se infekcijah, podporna terapija pri uporabi kortikosteroidov in kemoterapevtikov

HIMPYRIN (tekočina): znižuje povišano telesno temperaturo, hitro delujoče sredstvo proti bolečinam, uporablja se pri nespeifičnih vnetjih z vročino, pri bolečinah po poškodbah in operativnih posegih

ANXOCARE (tekočina): deluje proti tesnobi, strahu in stresu zaradi prisotnosti tujih oseb ali tujega okolja, hrupa, potovanja, tudi v primeru nedoločene tesnobe ali agresivnosti, vpliva na vedenjske težave pri agresivnih, nemirnih ali vznemirjenih živalih, izboljšuje spomin in učne sposobnosti

CANISEP (krema): preprečuje rast mikroorganizmov, pospešuje celjenje poškodb, deluje proti glivam; uporablja se pri odrgninah, vrezninah, opeklinah, kirurških ranah, praskanju, gnojnemu vnetju kože, ekcemu, fistulah

NEFROTEC (tablete): odvaja urin brez porušanja elektrolitskega ravnovesja, raztaplja uratne kamne v sečilih in preprečuje njihov ponovni pojav, preprečuje tvorbo fosfatnih in oksalatnih kristalov, ščiti sečila in odpravlja gnojne celice, ima antiseptičen učinek; uporablja se pri vnetjih sečil, posebej pri trdovratnih in ponavljajočih se ter pri ledvičnih kamnih

SCAVON (krema in razpršilo): deluje protimikrobno, proti glivam, praskanju, odganja insekte; izboljša elastičnost in celjenje poškodovane kože, uporablja se pri bakterijskih infekcijah, operativnih ranah in poškodbah, pri dermatomikozi, pospešuje proces zdravljenja

Vsi naštetih proizvodi, ki prihajajo v trgovine in veterinarske ambulante, niso nadomestilo veterinarskega zdravljenja, pač pa njegovo učinkovito dopolnilo, saj se lahko uporabljajo hkrati s farmacevtskimi izdelki, če je to potrebno. O uporabi ayurvedskih pripravkov se je koristno posvetovati s strokovnjaki, ki se ukvarjajo s celostno, t.j. holistično medicino, na svetovnem spletu pa je na voljo obilica prispevkov, informacij in strokovnih člankov.

Mojca Sajovic

Vir: <http://www.himalayahealthcare.com/products/animalhealth.htm>